

ЛЕНДЕ́ЛЬ — культурно-історична спільність доби мідно-кам'яного віку. Охоплює близькі археол. культури (моравську мальовану, пізньострічк. мальовану — люблін.-волин. та ін.) Угорщини, Словаччини, Австрії, Польщі, України. Названа за однойм. поселенням у Пд. Угорщині. За особливостями виготовлення та оформлення пам'ятки Л. пов'язують із культурами Тиса та Вінча. Поселення розташ. на високих мисах або на дюнах, інколи оточені ровами. Будівлі заглиблені або наземні, за формами прямокутні чи трапецієподібні, мали двосхилий дах. Могильники тілопальні або з тілопокладенням. Поховання супроводжувалися посудинами, намистами з мушлі, мідними діадемами, браслетами, обручками. Госп-во — тваринницько-землероб., доповнене мисливством та збиранням. Розвинуте кременеобробне виробництво: у майстернях із довгих пластин виготовляли ножі, скребачки, вкладні серпів. Знахідки мідного шлаку, фрагментів тиглів та сопел свідчать про місц. оброблення імпортов. міді. Кераміка представлена лисков. посудом витончених форм (гличики, миски та чаші на високих піддонах). Ранній

фазі притаман. геом. візерунок (виконаний білою, червоною або жовтою фарбами), середній — показова неорнаментов. кераміка, пізній — декор із ямок. Поховання тварин, посуд з антропо- та зооморф. рисами, пластика вказують на поширені аграрні культи. У розвитку Л. України та Польщі виокремлюють низку послідов. культур, рання з яких характеризується мальов. керамікою (Зимно-Злота), пізня — лисков. посудом (Гоща Вербковиця). Миски та біконічні посудини прикрашали по ребру ямками або наліпками (поселення Костянець, Вербковиця, Гоща, могильник Голишів). Л. пройшов 4 етапи розвитку (5 тис. до н. е. за калібров. датами) та контактував із полгар. культурою та трипільською культурою.

Рекомендована література

1. Пелецишин М. А. Лендельская культура // Археология УССР. Т. 1. К., 1985;
2. Pradzieje ziem Polskich. Warszawa; Lodz, 1989.

О. В. Цвек

Бібліографічний опис:

Лендель / О. В. Цвек // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-54231>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).